

Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Інтелектуальна власність та академічна доброчесність»

Ступінь освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	032 Історія та археологія
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття	Лекції – 20 годин Семінари – 20 годин
Мова викладання:	українська
Кафедра, що викладає	історії
Викладач	Гаргаун Яна Ігорівна кандидат історичних наук доцент б.в.з. Персональна сторінка: https://chmnu.edu.ua/gargaun-yana-igorivna/ E-mail: yana14karpiuk@gmail.com

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність» відноситься до вибірових освітніх компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD).

Курс «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність» є важливою складовою підготовки сучасних фахівців, які працюють у сфері науки, освіти, культури, технологій та підприємництва, спрямований на формування у студентів глибокого розуміння принципів охорони інтелектуальної власності, а також засад академічної етики та доброчесності в освітньому та науковому середовищі.

Україна вступила на шлях розвитку ринкової економіки, що передбачає високий рівень творчої діяльності, освіти, інтелектуальної власності. Охорона інтелектуальної власності відіграє важливу роль у виробничий, підприємницькій, комерційній, підприємств та організацій України усіх форм власності. Практично в кожному товарі, що реалізовується, «заховані» результати творчої, інтелектуальної діяльності. Це науково-технічні, комерційні або організаційні рішення, в результаті яких у продукції з'явилися певні споживчі властивості. Для стимулювання розвитку продуктивних сил, науки, техніки, мистецтва, освіти людство на відповідному етапі свого розвитку винайшло такі речі, як патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок, свідоцтво на товарний знак та ін

Курс «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність» спрямований на формування у студентів знань про основи правового регулювання інтелектуальної власності,

етичні та правові аспекти використання чужих ідей, досліджень і творів, а також на розвиток навичок доброчесної академічної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, види та правові основи інтелектуальної власності, авторське право, патентне право, суміжні права та їх захист, комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності, академічна доброчесність, її принципи та механізми забезпечення, етичні стандарти та правила академічного письма.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення освітнього компоненту полягає у забезпеченні студентів знаннями щодо правового регулювання інтелектуальної власності, її охорони та комерціалізації, а також розвинути навички дотримання академічної доброчесності, зокрема уникнення плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів досліджень.

Основними **завданнями** вивчення освітнього компоненту «Інтелектуальна власність та академічна доброчесність» є:

- Ознайомити студентів з основними поняттями інтелектуальної власності, видами об'єктів та механізмами їхньої правової охорони.
- Вивчити національне та міжнародне законодавство у сфері інтелектуальної власності.
- Розглянути питання авторського права, патентного права, торговельних марок та комерційної таємниці.
- Навчити студентів основам патентування винаходів та інших інноваційних розробок.
- Сформувати розуміння принципів академічної доброчесності, її важливості у науковій та освітній діяльності.
- Розглянути типові порушення академічної доброчесності та методи їхнього запобігання.
- Ознайомити студентів із сучасними програмами для перевірки текстів на плагіат.
- Сприяти формуванню відповідального ставлення до власних і чужих інтелектуальних здобутків.

3. Результати навчання:

- знати основи законодавства про інтелектуальну власність та академічну доброчесність;
- розуміти механізми захисту авторських прав та об'єктів промислової власності;
- володіти навичками правомірного використання інтелектуальних здобутків у науковій та професійній діяльності;
- уміти застосовувати правила академічної доброчесності у навчальному процесі та наукових дослідженнях;
- критично оцінювати інформацію та уникати порушень академічної етики.

4. Зміст дисципліни (перелік основних тем):

Тема 1. Вступ в спеціальність. Державна правова охорона інтелектуальної власності в Україні.

Тема 2. Об'єкти права промислової власності. Об'єкти винаходів (корисних моделей) та їх суттєві ознаки. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 3. Суб'єкти винаходів (корисних моделей). Права та обов'язки патентовласників. Знак для товарів і послуг.

Тема 4. Авторське та суміжні права. Об'єкти авторського права. Службовий науковий твір.

Тема 5. Одержання державної охорони на об'єкти інтелектуальної власності в Україні.

Тема 6. Робота з офіційним сайтом Українського інституту інтелектуальної власності та пошук об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 7. Структура заявки на винахід (корисну модель). Експертиза заявок в державному патентному відомстві. Охоронні документи.

Тема 8. Поняття академічної доброчесності, основні правила її дотримання.

Тема 9. Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань.

Тема 10. Складання заявки на винахід (корисну модель), формули винаходу (корисної моделі) згідно з національним законодавством. робота з патентними базами України та світу. Створення плану боротьби з академічною недоброчесністю у нашому ЗВО.

5. Методи навчання

Різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, організація самостійної роботи здобувачів під керівництвом викладача, керівництво та контроль за виконанням творчих індивідуальних завдань, заохочення здобувачів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані практичних занять.

6. Форми контролю

Оцінювання якості знань здобувачів здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Форми участі здобувачів в освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного питання; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; аналіз нормативно-правових актів, історичних джерел і монографій; письмові завдання (самостійна, контрольна робота тощо); науково-дослідницьке завдання (проект) (письмова робота, оформлена відповідно до вимог).

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Основна

1. Кірін Р.С. Інтелектуальна власність: підручник / Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко, І.М. Коросташова ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д.: НГУ, 2012. – 320 с.
2. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник / П. Г. Перерва [та ін.]; ред.: П. Г. Перерва, В. І. Борзенко, Т. О. Кобелева ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : ПланетаПрінт, 2019. – 1002 с.
3. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. – 488 с.
4. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.

2. Додаткова література

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print>
4. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
5. Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: ухвалено Рішенням Вченої ради від 05.04.2021 р. URL: <https://kpi.ua/code>
6. Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах : лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-8681 від 15.08.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktlst/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomuplagiatu.pdf>
7. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти : ухвалено на Міністерській конференції 14-15 травня 2015 року. – URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-andguidelines-for-qa-in-the-ehea-2015.pdf>
9. Етичний кодекс ученого України: схвалено Постановою загальних зборів НАН України від 15.04.2009 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
10. Handbook of Academic Integrity / ed. Tracey Bretag. Springer Singapore, 2016. 1097 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-981-287-098-8>
11. Шаблій О. В., Пьянова І. Ю. Академічне письмо та презентація : навч. посіб. (англійською мовою) для здобувачів магістерського і освітньо-наукового рівня вищої освіти / Міністерство освіти і науки України, Одеський державний екологічний університет. Житомир: ТОВ "505", 2021. 84 с. Замовити в Бібліотеці КПІ: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635140&local_base=KPI01
12. Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 р. Міністерство освіти і науки України : веб-сайт. 2017. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/glyusariy.pdf>
13. Atkinson, D. Mindful Technical Writing: An Introduction to the Fundamentals [Electronic resource] / Atkinson D., Corbitt S. TRAILS, 2021. 770 p. Mode of access: <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/composing-mindfully-writingfundamentals-atkinson>

14. The Fundamental Values of Academic Integrity / International Center for Academic Integrity [ICAI]. 3rd ed. 2021. Mode of access: https://academicintegrity.org/images/pdfs/20019_ICAI-Fundamental-Values_R12.pdf
16. Leßmöllmann, A., Dascal, M. & Gloning, T. (2019). Science Communication. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. 719 p.
17. Gubitosa C. Domingo D. Critical topics and good practices for trust in science communication before and during the COVID-19 pandemic. Research for All. Vol. 6(1). Mode of access: <https://www.scienceopen.com/hosteddocument?doi=10.14324/RFA.06.1.09>
18. Olesk, A., Kaal, E. and Toom, K. (2019). The possibilities of Open Science for knowledge transfer in the science-policy interface. JCOM 18 (03), A03. Mode of access: <https://doi.org/10.22323/2.18030203>.
19. Díaz Costanzo G. and Golombek D. A. (2020). The quest for scientific culture. JCOM 19 (01), R01. Mode of access: <https://doi.org/10.22323/2.19010601>.
20. Roland Marie-Claude. Quality and integrity in scientific writing: prerequisites for quality in science communication. Journal of Science Communication: June 3, 2009. Mode of access: DOI: <https://doi.org/10.22323/2.08020204>
21. Тріщук О. В., Касянчук В. О. Первинна комунікація з авторами в наукових журналах, індексованих Web of Science. Технологія і техніка друкарства : збірник наукових праць. 2020. Вип. 4(70). С. 65-71. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45068>
22. Мриглод О., Назаровець С. Наукометрія та управління науковою діяльністю: вкотре про світове та українське. Вісник Національної академії наук України. 2019. № 9. С. 81–94.

3. Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2475>
2. <https://www.wipo.int/portal/en/> – сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (BOIB).
3. <https://welc.wipo.int/acc/index.jsf> – каталог курсів з інтелектуальної власності на сайті BOIB.
4. <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf> – база даних патентних документів BOIB.
5. <https://worldwide.espacenet.com/> – база даних Європейського патентного відомства.
6. <https://ukrpatent.org/uk> – сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності».